

**Česká školní inspekce
Inspektorát v Kraji Vysočina**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIJ-1347/19-J

Název	Pedagogicko-psychologická poradna a Speciálně pedagogické centrum Vysočina
Sídlo	třída Legionářů 6, 586 01 Jihlava
E-mail	poradna@ppp-zr.cz
IČ	708 325 10
Identifikátor	600 034 691
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	PaedDr. Milan Pavlík
Zřizovatel	Kraj Vysočina
Místa inspekční činnosti	třída Legionářů 6, 586 01 Jihlava Veselská 35/43, 591 01 Žďár nad Sázavou 1 Oslavická 1800/20, 594 01 Velké Meziříčí Hornická 643, 593 01 Bystřice nad Pernštejnem Nad Tratí 335, 580 01 Havlíčkův Brod Solní 1814, 393 01 Pelhřimov Vltavínská 1346, Horka-Domky, 674 01 Třebíč Chelčického 904, 676 02 Moravské Budějovice Svatovojtěšská 58, 580 01 Havlíčkův Brod
Termín inspekční činnosti	14. 10. – 18. 10. 2019 a 22. 10. 2019

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Zjišťování a hodnocení podmínek a průběhu poskytovaných poradenských služeb ve školském poradenském zařízení podle § 174 odst. 2 písm. b) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním,

základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, k termínu inspekční činnosti.

Charakteristika

Příspěvková organizace Pedagogicko-psychologická poradna a Speciálně pedagogické centrum Vysočina se sídlem v Jihlavě vykonává činnost školského poradenského zařízení (dále „ŠPZ“). Po sloučení dříve samostatných okresních pedagogicko-psychologických poraden (dále „PPP“) a po připojení některých speciálně pedagogických center (dále „SPC“) v roce 2016 má organizace celokrajskou působnost. Činnost ŠPZ je téměř rovnoměrně dostupná pro klienty z celého kraje, ambulantní poskytování služeb doplňují méně četné návštěvy poradenských pracovníků ve školách a školských zařízeních. Stěžejním posláním celého ŠPZ je jak zajišťování pedagogicko-psychologického a speciálně pedagogického poradenství, tak pedagogicko-psychologické a speciálně pedagogické pomoci při výchovně vzdělávacím procesu dětí, žáků i studentů (dále „klienti“).

Hodnocení podmínek poskytování poradenských služeb

Ředitel ŠPZ uplatňuje při řízení a monitorování členité organizace demokratický model vedení založený na jeho vlastních mnohaletých manažerských i pedagogických zkušenostech. Ve spolupráci se zástupkyní ředitele a vedoucími pracovišť se mu úspěšně podařilo zvládnout zvýšené požadavky související s organizačními změnami po roce 2016. Cíl poskytovat v rámci kraje poradenské služby ve srovnatelné dostupnosti, kvalitě a rozsahu je naplňován postupně. Přínosné pro nastavení a realizaci stejných pravidel poskytování poradenských služeb na pracovištích je zavedení pravidelných porad ředitele organizace s vedoucími pracovišť s metodickou účastí zástupkyně ředitele. Dosud uplatňovaný kontrolní systém zatím nedokázal zcela odstranit rozdíly při realizaci odborných vyšetření či zpracování poradenských výstupů.

Organizační struktura celé organizace odpovídá rozdílnému typu i velikosti jednotlivých pracovišť. Informační systém některých pracovišť vyžaduje zlepšení zejména v oblasti zajištění informací umístěvaných na vstupní místa do jednotlivých budov či vnitřního označení pracovišť včetně zveřejňování provozní doby. Webové stránky ŠPZ prošly nedávno výraznou obměnou, podařilo se zlepšit a zpřesnit jejich informační hodnotu pro klienty.

Činnost organizace má oporu v ročních plánech práce, které jsou jako živý dokument průběžně vyhodnocovány a rozpracovávány s ohledem na podmínky jednotlivých pracovišť. Střednědobá koncepce rozvoje zařízení vznikla v roce 2016. Hlavní cíle byly do doby inspekční činnosti již uskutečněny nebo jejich realizace aktuálně probíhala, např. zlepšení materiálního vybavení pracovišť, zavedení jednotného systému evidence klientů, sjednocení podmínek pro další vzdělávání pedagogických pracovníků.

Prostorové i materiální vybavení jednotlivých pracovišť umožňuje poskytovat v klidném a komfortním prostředí kvalitní individuální služby. Esteticky zařízené vnitřní prostory včetně pracoven zaměstnanců navozují bezpečnou přátelskou atmosféru s příznivým vlivem na důvěru klientů, což se pozitivně promítá do efektivity poskytovaných služeb. Průběžná úzká spolupráce se zřizovatelem napomáhá zlepšování technické i materiální oblasti a odráží se v konkrétních rozvojových plánech organizace. Pouze některá pracoviště, zejména ta v samostatných objektech, mají k dispozici prostory, v nichž poskytují skupinové služby a realizují související činnosti. To má vliv na rozsah nabídky a realizaci těchto skupinových aktivit a programů. Téměř všechna pracoviště disponují čekárnami vyhovujícími provozu a velikosti jednotlivých pracovišť s odpovídajícím zázemím pro nezletilé klienty s doprovodem či zletilé klienty.

Kvalifikovanost celého týmu a jeho dlouhodobá stabilita kladně ovlivňují efektivitu poskytovaných poradenských služeb. Je zaveden promyšlený systém péče o nové a začínající

zaměstnance, umožňující jejich plynulé zapracování. Je jim poskytována kvalitní metodická pomoc, mají možnost průběžných odborných konzultací a vnitřní intervize. Plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků je dobře a přehledně zpracovaný. Vychází z aktuálních potřeb jednotlivých pracovišť a zároveň přihlíží k individuálním potřebám jednotlivých odborných pracovníků, sleduje také aktuální celostátní trendy, např. z oblasti péče o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami (dále „SVP“). Vedení zařízení promyšleně zajišťuje vzdělávací akce také pro větší skupiny zaměstnanců ve vlastních nebo pronajatých prostorách, čímž významně šetří náklady a umožňuje tím akce zaměřovat konkrétně, směrem ke specifice celého zařízení i jednotlivých pracovišť.

Zařízení dlouhodobě systematicky rozvíjí partnerství s řadou regionálních i nadregionálních organizací a institucí. Stěžejní důraz klade na spolupráci se zřizovatelem, se školami či speciálně pedagogickými centry i středisky výchovné péče v regionu. V případě potřeby využívá také úzké vztahy s odbory sociálně právní ochrany dětí, popřípadě s Policií ČR. Dlouhodobě je velmi přínosná spolupráce s odbornými lékaři, klinickými logopedy a psychology ve zdravotnictví. Efektivní partnerské vztahy a intenzivní spolupráce s dalšími odborníky mimo školství se pozitivně odrážejí v cílenosti a komplexnosti péče o klienty.

Hodnocení průběhu poskytovaných poradenských služeb

ŠPZ klade důraz na zaměření poskytovaných služeb na klienta a jeho spokojenost a vytváření podmínek pro úspěšné naplňování SVP klientů ve školách či školských zařízeních. Jednotlivá pracoviště sledují a vyhodnocují zpětnou od uživatelů služeb, a to zejména prostřednictvím písemné ankety zaměřené na spokojenost klientů s průběhem návštěvy. Ve školních rocích 2018/2019 a 2019/2020 nebyly zaznamenány negativní ohlasy, klienti oceňují vlídný přístup a srozumitelné předávání rad a informací a také dostupnost poradenských služeb i v odlehlých částech kraje. K termínu inspekční činnosti organizace evidovala klienty zejména z kraje Vysočina, v rámci práva na svobodnou volbu poradenského zařízení neodmítá žádosti o poskytnutí poradenských služeb z jiných regionů.

Elektronický systém evidence klientů doplňovaný písemnými podklady je efektivní a přístupný všem poradenským pracovníkům. ŠPZ přijímá žádosti klientů o služby nejčastěji telefonicky, osobně nebo korespondenčně, systém je pružný a účelný, evidence žádostí důsledně zachycuje všechny relevantní údaje. Počet žádostí o poskytnutí poradenských služeb roste v posledních letech přibližně o pět procent ročně. Nárůst počtu žadatelů se projevuje ve zvýšené časové náročnosti poradenského procesu, poklesu četnosti a rozsahu nastavbové reedukační a intervenční péče a celkově pak v potřebě přijmout další odborné pracovníky, zejména psychology. To se daří jen obtížně, zejména proto, že pro psychology celostátně není práce ve školství atraktivní.

Vedení ŠPZ vhodně a účelně upřednostňuje používání standardizovaných diagnostických nástrojů a metod. Pracoviště jsou jimi dobře vybavena, diagnostické nástroje jsou využívány v plné šíři a adekvátně k účelům vyšetření. Je patrná snaha upřednostňovat aktivní spolupráci odborných pracovníků a prolínání psychologické se speciálně pedagogickou diagnostikou. Výběru vhodných diagnostických nástrojů věnují všichni odborní pracovníci náležitou pozornost, volbu téměř vždy přizpůsobují možnostem a věku klienta s pozitivním vlivem na kvalitu i přesnost diagnostického procesu. Základní psychologická a speciálně pedagogická diagnostika pobíhá v rámci všech pracovišť s účelně volenými způsoby vyšetření a metodami. Výrazné rozdíly jsou však mezi pracovišti a mezi jednotlivými odborníky při detailním vyhodnocování některých metod, například standardizovaného testu WISC III. Místo standardizovaného předepsaného vyhodnocení některá pracoviště uplatňují jen interně dohodnuté postupy, které neodpovídají plně pravidlům pro vyhodnocování metody, závazně stanovenými výrobcem. To představuje riziko zkreslení výstupů celého vyšetření

či navrhovaných podpůrných opatření. Speciálně pedagogická diagnostika se zaměřuje zejména na vyšetření školní zralosti a stanovení specifických poruch učení nebo chování. Proces standardizované diagnostiky je doplňován věcně odpovídajícím a správným použitím nestandardizovaných testů i vlastních materiálů. Přes výše zmíněné dílčí výhrady k přesnosti a pečlivosti vyhodnocování některých metod se úroveň diagnostiky příznivě promítá do srozumitelnosti obsahu i přiměřenosti rozsahu vydávaných doporučení pro školy a zprávy pro zákonné zástupce. Některá pracoviště nabízejí klientům terapeutické či preventivní činnosti, v dalších je nabízejí také ve spolupráci s místními školami. Možnost zapůjčení odborné literatury a pomůcek je nabízena pouze některými pracovišti, případně jejich nabídku vytvářejí sami odborní pracovníci z vlastní iniciativy. Není tak beze zbytku splněn požadavek rovného přístupu při poskytování poradenských služeb všem klientům

Spisy klientů jsou vedeny s respektem k ochraně osobních dat a etickým principům. Náhodně vybraný a následně kontrolovaný reprezentativní vzorek spisů vypovídal o kvalitním stanovování SVP s relevantně nastaveným obsahem vydávaných zpráv i doporučení. Rozdílná je praxe jednotlivých pracovišť směrem k označování spisů, zřetelné označení jednotnými identifikátory je teprve v počátcích realizace. Označování spisů jen jmény komplikuje jednotnou evidenci spisů a může způsobit problémy při jejich předávání jiným pracovištím nebo jiným ŠPZ. Na některých pracovištích byl zaveden sběrný arch spisu umožňující lepší orientaci v položkách. Vyhodnocování účinnosti podpůrných opatření a individuálních vzdělávacích plánů (dále „IVP“) se provádí obvykle jen prostřednictvím dotazníků zasílaných školami, telefonickými konzultacemi nebo sporadickými návštěvami v kmenových školách. Naprostá většina tohoto vyhodnocování probíhá tedy bez přímé osobní kontroly odbornými pracovníky, bez jejich vzhledu do aktuální reálné situace jednotlivých klientů. Při vyhodnocování IVP a podpůrných opatření zpravidla nejsou ve spisech klientů kopie IVP k dispozici. Vzniká tím riziko, že vyhodnocování proběhne nepřesně nebo formálně. Méně častý osobní kontakt s pedagogickými pracovníky ve školách nezaručuje v plné míře kontrolu kvality uplatňování či naplňování doporučených podpůrných opatření ani jejich případnou úpravu. Část kontrolovaných spisů obsahovala formální nedostatky.

Na každém ze základních pracovišť působí kvalifikovaný metodik prevence v rozsahu 0,2 úvazku. Ve srovnání s jinými ŠPZ je tento rozsah úvazku podprůměrný a neumožňuje v oblasti prevence rizikového chování žáků realizovat plnou škálu obvyklých aktivit a činností. Zařízení organizuje a zajišťuje pravidelná setkávání a metodickou pomoc výchovným poradcům a metodikům prevence základních či středních škol. Mimo jiné se daří realizovat záměr sjednotit postupy při zajišťování péče o žáky se SVP, včetně žáků s odlišným mateřským jazykem a mimořádně nadaných. Organizovaná metodická podpora asistentů pedagoga prozatím neprobíhá plánovitě, děje se převážně individuálně při výjezdech poradenských pracovníků do škol. S ohledem na výrazně stoupající počet asistentů pedagoga ve školách a problémy, se kterými se potýkají, by jejich systematické metodické vedení bylo přínosné a žádoucí.

Závěry

Vývoj školského poradenského zařízení:

- Školské poradenské zařízení v současné podobě působí od roku 2016, po sloučení původně samostatných pedagogicko-psychologických poraden v pěti bývalých okresních městech v jeden celek a připojením dvou speciálně pedagogických center.

Silné stránky:

- Síť pracovišť se průběžně rozšiřuje, což se pozitivně promítá do dostupnosti poradenských služeb ve všech částech kraje.

- Zařízení systematicky prohlubuje spolupráci s vnějšími partnery a průběžně tím zlepšuje kvalitu průběhu poskytovaných služeb.

- Při poskytování poradenských služeb je uplatňován individualizovaný přístup, který má kladný vliv na motivaci klientů k aktivní spolupráci a napomáhá zvládnutí vzdělávacích obtíží.

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení:

- Kontrolní systém neumožňuje plně eliminovat rozdíly mezi jednotlivými pracovišti v kvalitě a průběhu poskytování poradenských služeb.

- Nedostatečný počet odborných pracovníků, zejména psychologů, má nepříznivý dopad na možnosti poskytování nadstavbové intervenční nebo reedukační péče.

- Při vyhodnocování účinnosti podpůrných opatření a individuálních vzdělávacích plánů vychází většina pracovišť pouze ze sdělení školy bez projednávání přímo ve školách

Doporučení pro zlepšení činnosti poradenského zařízení:

- Posílit a zefektivnit kontrolní systém na všech úrovních s cílem důsledně předcházet nedostatkům v průběhu poskytování poradenských služeb a při zpracování doporučení a zpráv.

- Vydávat zprávu z poskytnuté poradenské služby zákonným zástupcům vždy, když je součástí služby psychologická nebo speciálně pedagogická diagnostika.

- Vydávat zákonným zástupcům dítěte spolu s doporučujícím posouzením odkladu školní docházky také samostatnou zprávu týkající se školní zralosti.

- Zpracovat dlouhodobý plán rozvoje poradny, který bude průběžně vyhodnocován a aktualizován.

- Posílit a rozšířit metodické vedení asistentů pedagoga.

- Přijmout opatření, která povedou k dodržování závazných postupů při vyhodnocování standardizovaných psychologických testů.

- Posílit aktivní komunikaci se školami a pedagogickými pracovníky při vyhodnocování podpůrných opatření a individuálních vzdělávacích plánů, zvýšit v této souvislosti četnost návštěv škol a školských zařízení.

- Iniciovat vznik dohody s kmenovými školami klientů, zákonnými zástupci či dalšími školskými zřízenými o poskytování kopií individuálních vzdělávacích plánů jednotlivým pracovištím školského poradenského zařízení.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá řediteli školského poradenského zařízení ve lhůtě do 30 dnů odstranit nedostatky zjištěné při inspekční činnosti a ve stejné lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jak byly nedostatky odstraněny a jaká byla přijata opatření k prevenci nedostatků zjištěných při inspekční činnosti.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Inspektorát v Kraji Vysočina, Zborovská 3, 586 01 Jihlava, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.j@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Zřizovací listina, ze dne 17. 6. 2003, včetně dodatků
2. Rozhodnutí MŠMT ve věci návrhu na zápis změny v údajích vedených v rejstříku škol a školských zařízení čj. MŠMT – 36259/2016-2 s účinností od 1. 1. 2017, ze dne 2. 12. 2016
3. Jmenování na vedoucí pracovní místo ředitele na dobu určitou do 31. 7. 2018 s účinností od 1. 8. 2012
4. Zápisy z porad vedoucích pracovníků za období 2018/2019 a 2019/2020
5. Zápisy ze zasedání odborné komise za období 2018/2019 a 2019/2020
6. Plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků, ze dne 29. 8. 2019, včetně příloh
7. Vnitřní řád č. 4/2019, ze dne 1. 4. 2019, včetně prezenčních listin s podpisy všech zaměstnanců
8. Organizační řád č. 1/2019 ze dne 15. 3. 2019
9. Organizační řád č. 7/2019 ze dne 26. 9. 2019 platný od 1. 4. 2019
10. Organizační struktura Pedagogicko-psychologické poradny a Speciálně pedagogického centra Vysočina č. 6/2019 ze dne 26. 9. 2019
11. Zajištění metodické podpory Směrnice č. 6/2019 ze dne 1. 9. 2019
12. Pracovní řád č. 1/2018 ze dne 27. 9. 2018
13. Organizační struktura Pedagogicko-psychologické poradny a Speciálně pedagogického centra Vysočina č. 2/2019, ze dne 15. 3. 2019
14. Příkaz ředitele – zajištění poradenských služeb sociálních pracovníků v PPP a SPC Vysočina č. 3/2019, ze dne 15. 3. 2019
15. Směrnice č. 6/2019 – Zajištění metodické podpory, ze dne 1. 9. 2019
16. Výpisy z rejstříku škol a školských zařízení, ze dne 8. a 11. 10. 2019
17. Personální dokumentace pedagogických pracovníků vedená ke dni kontroly
18. Spisy klientů (náhodně vybraný vzorek)
19. Opatření k odstranění nedostatku zjištěného v kontrolním zjištění č. 1 – Úpravy podmínek žáků pro konání maturitní zkoušky podle § 20, odst. 4, vyhlášky č. 177/2009 Sb., ze dne 15. 9. 2015
20. Seznam přednáškových činností
21. Zápisy z metodických návštěv ve školách
22. Evidence kognitivně mimořádně nadaných žáků a studentů 2018/2019
23. Roční plány a Zápisy z porad 2018/2019 a 2019/2020
24. Plán porad a metodických setkání platné pro rok 2019/2020
25. Zápisy z porad speciálních pedagogů PPP a SPC Vysočina 2018/2019

26. Dohody o stážích studentů a Podmínky pro vykonání odborné praxe v Pedagogicko-psychologické poradně
27. Podpisový řád
28. Seznam formulářů – dotazníky spokojenosti klienta PPP, pro výchovné poradce, pro metodiky prevence
29. Seznam diagnostických materiálů
30. Dokumenty týkající se BOZ včetně Knih úrazů

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitel školského poradenského zařízení podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu Česká školní inspekce, Inspektorát v Kraji Vysočina, Zborovská 3, 586 01 Jihlava, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.j@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitelky inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve školském poradenském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

PhDr. Vladimír Píša, školní inspektor,
vedoucí inspekčního týmu

PhDr. Vladimír Píša v. r.

PhDr. Aranka Fořtová, školní inspektorka

PhDr. Aranka Fořtová v. r.

Mgr. Pavla Křepelková, školní inspektorka

Mgr. Pavla Křepelková v. r.

Mgr. Pavlína Zahradníková Štěpánková,
školní inspektorka

Mgr. Pavlína Zahradníková Štěpánková v. r.

Mgr. Bc. Kateřina Hlaváčková,
školní inspektorka

Mgr. Bc. Kateřina Hlaváčková v. r.

Bc. Bohuslava Dvořáková,
kontrolní pracovnice

Bc. Bohuslava Dvořáková v. r.

V Jihlavě 14. 11. 2019

Datum a podpis ředitele školského poradenského zařízení potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

PaedDr. Milan Pavlík,
ředitel školského poradenského zařízení

PaedDr. Milan Pavlík v.r.

V Jihlavě 22. 11. 2019